

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea

Bryssel, 24.10.12 001858 -
Ado/d-6255

Valtiovarainministeriö
PL 28
FI-00023 VALTIONEUVOSTO
Suomi/Finland
valtiovarainministerio@vm.fi
kaisa.kuhmonen@vnk.fi

Asia: lausuntopyyntö VM188:00/2009, 24.9.2012

Arvoisa vastaanottaja

Suomen valtiovarainministeriö on pyytänyt Euroopan talous- ja sosiaalikomitealta lausunnon kunta-alan sanaston ruotsin- ja englanninkielisistä osuuksista. Kiitän lausuntopyynnöstä. Alueiden komitean ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean yhteispalvelujen suomen kielen, ruotsin kielen ja englannin kielen käännösyksiköiden sanastoluonnoksesta esittämät huomiot ovat liitteenä.

Ystävällisin terveisin

Martin Westlake

Pääsihteeri

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea

Yksi (1) liite

Kuntasanaston (luonnos 21.9.2012) ruotsin- ja englanninkielistä osuutta koskeva lausuntopyyntö VM188:00/2009 (24.9.2012) Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle

(Määräaika 30. lokakuuta 2012)

LAUSUNTO:

Yleishuomiomme on, että Kuntasanasto on lajissaan erinomainen aihepiirinsä pääseikkoja käsittelevä esitys ja kuvaa esimerkillisesti kuntatason (itse)hallinnollista todellisuutta Suomessa. Tämä lienee myös sanaston ensisijainen ja hyödyllisin käyttötarkoitus. Se soveltunee myös vertailun tekemiseen eurooppalaisista kunnallisoloista ja on siinä työssä epäilemättä arvovaltainen lähde muiden maakohtaisten esitysten joukossa. Tämän asian toinen ulottuvuus on sanaston asettuminen valtiollisen ja eurooppalaisen hallinnon rakenteiden ja mekanismien terminologisten kuvausten yhteyteen. Siinä suhteessa on syntymässä tiettyä terminologista päällekkäisyyttä tai jopa kitkaa, kuten eräät seuraavassa esittävistä kommentteistamme havainnollistavat.

Kuntasanasto ja sen laatijat ansaitsevat joka tapauksessa vilpittömät kiitokset ja täyden tunnustuksen.

*

* *

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean ja alueiden komitean yhteispalvelujen suomen kielen käännösyksikön kommentit:

A011 – en municipal federation deprecated Lisätieto: "Voi sekaantua terminä kuntaliittoon". Tarkoitetaanko Suomen Kuntaliittoa (*the Association of Finnish Local and Regional Authorities*)?

A012 – en regional council

On syytä antaa lisätieto, että suomen "maakunnan" vastine englanniksi on yleensä *province, county, district* tms. (vrt. ruotsin *landskap*). Ilmaus *region* voi sitä paitsi, "maakunnan" lisäksi, viitata eri asiayhteyksissä (tai samassa asiayhteydessä) myös seutukuntiin, entisiin Suomen lääneihin ja nykyisiin AVI- (*Regional State Administrative Agency*) ja ELY-keskus (*Centre for Economic Development, Transport and the Environment*) -alueisiin ja Ahvenanmaahan. Po. termin tässä kuvattu käyttötapa aiheuttanee terminologisia ongelmia nyt esitetyn kuntakeskeisen tarkastelun ulkopuolella.

A016 –

Voi olla aiheellista antaa varoittava lisätieto, että lyhenne KUTHANEK muodostaa hollannin kielellä karkean alatyylisen ilmauksen.

B005 sv ersättare i fullmäktige

Määritelmän: "ersättare för *fullmäktigeledamot*" ja selitteen "Ersättarna är inte personliga ersättare för fullmäktigeledamöterna" välillä on ristitiita.

C012 – Enemmistövaalin suositeltava englanninnos näyttää puuttuvan kokonaan.

D003 – en local income tax ei terminä ole käyttökelpoisimpia, koska se ei ole läpinäkyvä: sen voi nimittäin myös tulkita tarkoittavan "tax on local income".

Vaikka lausuntopyyntö ei koske sanaston suomenkielistä osiota, suosittelemme, että **D004:ään (kiinteistövero)** lisätään selitteeseen sanojen "maapohjaa" ja "lukuun ottamatta" pilkku (kuten sv- ja en-versioissa), mahd. väärinymmärtämisen estämiseksi.

D011 – yhtiöittämisen en vastineeksi, muiden mukana, tarjottu termi **incorporation** (yleiskielessä: 'sisällyttäminen') on niin monitulkintainen, että se vaatii useimmissa käyttöyhteyksissä jonkinlaisen määreen, jottei lukijaa johdettaisi harhaan, mikäli tarkoite tosiaan on yllä mainittu.

D012 – kunnallinen liikelaitos

Lisätieto "Myös termiä *enterprise* voi käyttää" vaikuttaisi kuuluvan en-osioon, missä sitä ei kuitenkaan nykyisellään esiinny eikä hyödynnetä ollenkaan.

D029 – en vastine **state aid** on varustettu luonnehdinnalla *deprecated*. Euroopan unionin lainsäädännössä, mihin käsitteen selitteissäkin viitataan, *state aid* on johdonmukaisesti käytettävä, suositelluin ja suosituin englanninkielinen termi valtiontuesta.

E003 – valtionosuustehtävän en vastine **central government transfer function** on monitulkintainen, sillä sen voi käsittää tarkoittavan valtiolle asetettua maksatustehtävää tms. velvoitetta.

F003 – kuntien yhdistämisen en vastineen **consolidation of municipalities** voi nykyoloissa pikemmin tulkita tarkoittavan kuntien talouden saattamista terveemmälle pohjalle, mikäli konteksti ei tuo tarpeellista tarkennusta asiaan.

F017 – seutukunta. En vastine **sub-regional unit** on ongelmallinen, kun muistetaan, että maakunnan en vastineeksi on muualla (A012) annettu **region**. *Sub-regional unit* antaa ymmärtää, että seutukunnat olisivat suoraan maakuntien alayksiköitä. Näinhän ei ole, seutukuntaan voi kuulua kuntia useammasta eri maakunnasta. Lisäksi pätee mitä edellä sanottiin *region*-termin epämääräisyydestä: Seutukunnat voitaisiin *prima facie* käsittää tältä pohjalta mm. entisten Suomen läänien ja nykyisten AVI-alueiden ja ELY-keskus-alueiden tai Ahvenanmaan osa-alueiksi, kun mukaan pääsee todellisuutta Kuntasanaston ulkopuolelta. Kyseisen vastineen menestymistä tuossa todellisuudessa omin avuin täytyy epäillä.

F018 – kaupunkiseutu – en vastineen **urban region** selite "An urban region can constitute the same area as a *sub-regional unit*" on mitta- ja viittaussuhteiltaan hämmästyttävä (vrt. **seutukunta**).

G042 – lukiokoulutuksen en vastine **general upper secondary education** on käytettävyydeltään arveluttava: se on kovin laaja-alainen ja rajoiltaan epätarkka. Joka tapauksessa se pitää yleissivistävänä koulutuksena (*education*) jotenkin rajata ammatilliseen koulutukseen (*training*) nähden. Se pitänee juoksevassa tekstissä korvata jonkinlaisella lyhenteellä (tai kokonaan muulla termillä, esim. *grammar school*) aivan aluksi.

*

*   *

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean ja alueiden komitean yhteispalvelujen ruotsin kielen käännösyksikön kommentit:

Med anledning av remissen från finansministeriet i Finland VM188:00/2009 avseende den kommunala ordlistan (utkast av den 21 september 2012) vill svenska översättningsenheten vid Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén framföra följande:

Ordlistan återspeglar på ett tydligt sätt kommunernas uppgifter och roll i Finland. Ur ett europeiskt perspektiv kan denna typ av ordlistor vara mycket användbara, eftersom den lokala förvaltningen är strukturerad på olika sätt i olika EU-länder. Ordlistan är naturligtvis särskilt värdefull när det gäller specifika finländska förhållanden, men kan även tjäna som bakgrundsmaterial eller diskussionsunderlag vid valet av svenska termer i EU-texter som berör lokal förvaltning. På EU-nivå är det ofta vanskligt att finna termer som passar förhållandena i alla medlemsstater, och därför kan landsspecifika termer och förklaringar vara ett bra hjälpmedel.

Eftersom ordlistan med fördel kan användas av andra målgrupper än översättare som behärskar finska, är det synd att de förklarande rubrikerna ("määritelmä", "selite" osv.) och schemana inte har översatts till svenska och engelska. I fråga om schemana är detta kanske förståeligt av layout-skäl och med tanke på att tidigare finländska termarbeten utförts på liknande sätt. Denna brist uppvägs dock av det utmärkta sökregistret och av det faktum att ordlistan kommer att finnas tillgänglig elektroniskt i statsrådets termbank Valter.

Valet att i vissa fall ange rikssvenska termer är lovvärt och kan öka förståelsen för termskillnader i finlandssvenskan och rikssvenskan. Även EU-svenskan skiljer sig i viss mån från både rikssvenskan och finlandssvenskan. I ordlistan används t.ex. ordet *självstyrelse* konsekvent, i enlighet med finländska lagtexter, medan man i europeiska texter (EU, Europarådet) och i rikssvenskan ofta talar om lokalt eller kommunalt *självstyre*.

Nedan några kommentarer:

s. 35: "En biträdande borgmästare väljs på samma sätt som borgmästaren och har samma mandatperiod och ställning som förtroendevald." Meningen är otydlig och kan lätt missförstås. Därför vore en omformulering välkommen.

s. 53: Ett tryckfel i den finska texten. (434/2993) ska vara (434/2003)

s. 55: "Med myndighetshandling avses ett dokument som innehas av en myndighet." Denna mening har ingen motsvarighet på finska eller engelska.

s. 117: "kommunens kompetens". "Behörighet" (uppfylla formella krav för att...), eller "befogenhet" (laglig rätt att vidta viss typ av åtgärder) vore tydligare än det tvetydiga "kompetens" (förmåga att..., uppfylla formella krav för att...). Behörighet och befogenhet används även allmänt i EU:s fördrag.

s. 124: "utläggning". Förslag: "lägga ut på entreprenad" eller bara "entreprenad". ("utläggning" = att *placera ut*).

Generellt sett är ordlistan ett gediget och ambitiöst arbete och kan onekligen vara värdefull i ett stort antal sammanhang och yrkesgrupper.

*

*   *

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean ja alueiden komitean yhteispalvelujen englannin kielen käännösyksikön kommentit:

The English Translation Unit have gone through the entire Local Government Glossary and have very few comments to make about either the English terms chosen or the translations of the Finnish definitions into English.

This glossary is of an exceptionally high quality.

Notes:

- Term **C014** (page 48): **kunnan keskusvaalilautakunta / central municipal electoral board**

This translation is perfectly alright, but we wonder if "central municipal election board" wouldn't be preferable just for the sake of consistency with term **C015** (**vaalilautakunta / election board**). Alternatively, **C015** might be changed to "**electoral board**" for the same reason.

- Term **C037** (page 62): **valitus / appeal**

In the English määritelmä/definition, "legally validity" should be corrected to "legal validity".

- Term **D030** (page 86): **tilinpäätös / financial statements**

In the English selite/note, there should be a full stop between "consolidated financial statements" and "The local executive is responsible...".

- Term **D031** (page 86–87): **konsernitilinpäätös / consolidated financial statements**

In the English määritelmä/definition, "parent of corporate entity" should read "parent of a corporate entity".

- Term **G025** (page 135–136): **sairaanhoitopiirin kuntayhtymä / joint municipal authority for specialised health care**

In the English selite/note, "specialiced" should be corrected to "specialised".
